

JUBILEUSZOWE WYDAWNICTWA WSZECHNICY ŚWIĘTOKRZYSKIEJ W KIELCACH

W czerwcu 2019 r. minęło ćwierćwiecze działalności Wszechnicy Świętokrzyskiej, jednej z najlepszych uczelni niepaństwowych o ludowym rodowodzie. Powołana została ona w roku 1994, kiedy obchodzone były ważne z narodowego punktu widzenia rocznice: 200-lecia powstania kościuszkowskiego, 200-lecia urodzin gen. Józefa Bema (uczčili ją także Węgrzy), 70-lecia utworzenia przez Ignacego Solarza Uniwersytetu Ludowego w Szycach i 50-lecia powstania warszawskiego. Zarówno w duchu treści tych rocznic, jak i innych przypadających w następnych latach twórca uczelni i od samego początku rektor – prof. dr hab. Mieczysław Adamczyk kształtował jej oblicze ideowo-moralne i etos pracy dydaktyczno-wychowawczej, dbając przy tym o dokumentowanie dorobku z myślą o potomnych. Wyrazem tego są trzy komplementarne publikacje. Pierwsza z nich, zatytułowana *Wszechnica Świętokrzyska w przemówieniach inauguracyjnych i okolicznościowych rektora (1994–2004)*, wydana została w 2005 r. dla upamiętnienia dziesięciolecia działalności uczelni. Dwie następne, noszące tytuły: *Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach. Przemówienia, artykuły, refleksje rektora z lat 2005–2019* i *Wykłady inauguracyjne wygłoszone na Wszechnicy Świętokrzyskiej w 25-leciu uczelni (1994–2019)*, ukazały się w pierwszej połowie 2019 r. i zostały zaprezentowane podczas uroczystości jubileuszowej w czerwcu tego roku. Obydwie publikacje zasługują na uwagę zarówno ze względu na staranne wydanie, jak i na duże walory poznawcze ich zawartości treściowej.

Zdziwienie budzi jednak fakt, że w miesięczniku „Ludowiec Świętokrzyski” (z czerwca 2019 r.), będącym organem prasowym oddziału kieleckiego Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego, znalazło się jedynie krótkie doniesienie o ostatniej z wymienionych publikacji. Nadmienmy przy tym, że jego zasadniczą treść stanowi zacytowany fragment *Wstępu* pióra M. Adamczyka. Nie ulega wątpliwości, że zredagowanie i wydanie 25 wykładów inauguracyjnych na ćwierćwiecze działalności uczelni jest przedsięwzięciem nader interesującym i w pełni uzasadnionym względami poznawczymi i aplikacyjnymi. W końcowej części tej publikacji zamieszczony został pełny wykaz prac wydanych przez Wszechnicę Świętokrzyską w ciągu ćwierćwiecza jej istnienia. W tym zakresie należy zgodzić się z redakcją „Ludowca Świętokrzyskiego”, że *dzięki prof. dr.*

hab. Mieczysławowi Adamczykowi do naszych rąk trafia książka, jakiej jeszcze nie było. Należy jednak pamiętać, że stanowi ona jedynie dopełnienie obrazu działalności uczelni przedstawionego w pracy rektora *Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach. Przemówienia, artykuły, refleksje...*, która powinna być w pierwszej kolejności polecona Czytelnikom. Tymczasem redakcja miesięcznika ograniczyła się jedynie do podania jej tytułu, nie wspominając zupełnie o zawartości treściowej. Budzi to tym większe zdziwienie, że M. Adamczyk był członkiem-założycielem Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego i jego wiceprezesem.

Inaczej sprawę potraktowała redakcja dwutygodnika „Zielony Sztandar” (2019, nr 16), która uczelni i jej rektorowi poświęciła cały „Zeszyt Historyczny”, będący wkładką do tego numeru pisma. W artykule zatytułowanym *Fenomen Wszechnicy Świętokrzyskiej w Kielcach* dr. Janusza Gmitruka, prezesa LTNK, zamieszczone zostały fotografie pierwszych stron okładek obydwu wspomnianych publikacji jubileuszowych oraz obszerne fragmenty wystąpienia M. Adamczyka na posiedzeniu Zarządu Głównego LTNK w Warszawie. Tytuł artykułu bardzo dobrze oddaje treść i zakres dokonań rektora Wszechnicy. Dzięki jego staraniom wybudowane zostały piękne, nowoczesne obiekty dydaktyczne o powierzchni 7 tys. metrów kwadratowych. Potrafił ukształtować przyjazne środowisko pracy dla nauczycieli, pracowników administracyjnych i obsługi, a przede wszystkim odpowiedni klimat dla studiującej młodzieży, co nie pozostało bez wpływu na rezultaty pracy dydaktyczno-wychowawczej. W okresie 25 lat działalności uczelni pod jego kierunkiem ukończyło ją 27 040 studentów w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Obszerna, licząca 542 strony publikacja *Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach. Przemówienia, artykuły, refleksje...* wpisuje się w polską tradycję upamiętniania jubileuszów szkół wyższych księgami lub wydawnictwami albumowymi, które z upływem czasu stają się ważnymi źródłami. Obejmującą 9 części pracę w układzie problemowo-chronologicznym poprzedza *Słowo wstępne* rektora, jego reminiscencje na 25-lecie funkcjonowania uczelni oraz fotografie członków jej władz i pracowników administracji w okresie ćwierćwiecza. Wartościowe pod względem poznawczym wspomnienia twórcy Wszechnicy mają charakter zarysu dziejów i działalności uczelni ze szczególnym uwzględnieniem przemian programowo-organizacyjnych, charakterystyką bazy dydaktycznej, kadry nauczycielskiej, pracowników administracji oraz młodzieży studenckiej i odnoszonych przez nią sukcesów na różnych polach aktywności w okresie 25 lat jej funkcjonowania. Niewiele szkół wyższych – tym bardziej niepaństwowych – może pochwalić się 24 uczestnikami igrzysk olimpijskich, których fotografie zamieszczone zostały w pracy ze stosowną adnotacją.

W pierwszej z dziewięciu części pracy podane zostały symbole i znaki tożsamości Wszechnicy Świętokrzyskiej oraz akty normatywne związane z jej działalnością. Część druga zawiera treści wystąpień inauguracyjnych rektora od roku akademickiego 2005/2006 do 2018/2019, nośnych informacyjnie, pełnych troski o uczelnię w kontekście sytuacji społeczno-politycznej w ojczyźnie.

W części trzeciej autor zamieścił teksty swoich wystąpień otwierających sesje naukowe i wystawy. Interesująca jest część czwarta, zawierająca piękne i bogate pod względem poznawczym treści wystąpień okolicznościowych, listów i adresów gratulacyjnych oraz życzeń wysłanych do osób i instytucji współpracujących z Wszechnicą. Część piąta i szósta zawierają wybrane artykuły, sentencje i powiedzenia M. Adamczyka, które świadczą o szerokim spektrum jego zainteresowań intelektualnych. W części siódmej zamieszczony został *Katalog wydawnictw Wszechnicy Świętokrzyskiej*, poprzedzony charakterystyką działalności wydawniczej uczelni w latach 1994–2019. Posiada ona w tym zakresie bogaty dorobek, biorąc pod uwagę 25-letni okres jej funkcjonowania. Poznawczo interesująca jest zawartość części ósmej, w której ukazane zostały formy i treści współpracy uczelni z różnymi placówkami i instytucjami w regionie, kraju i w kilku państwach europejskich. Ostatnia część, dziewiąta, zawiera zestaw doniesień prasowych o różnych aspektach działalności uczelni. Pracę zamykają aneksy zawierające imienne wykazy pracowników naukowo-dydaktycznych, administracji i obsługi. Jej wartość poznawczo-dokumentacyjną podnoszą liczne fotografie, w większości kolorowe. Dla całej rzeszy absolwentów ta rocznicowa publikacja będzie doskonałą pamiątką podtrzymującą ich pozytywny emocjonalny stosunek do okresu studiów i zdobycia upragnionego dyplomu, który w znacznej mierze wpłynął na dalsze losy każdego z nich. Dla przyszłych zaś badaczy będzie ona ważnym źródłem wiedzy o genezie, organizacji i funkcjonowaniu uczelni niepaństwowej. Nie ulega wątpliwości, że publikacja jest wartościowa pod względem poznawczym, wolna od subiektywnych sądów i ocen, co w przypadku wydawnictw jubileuszowych nie jest bynajmniej normą. W kontekście całokształtu dokonań profesora Mieczysława Adamczyka stanowi ona prawdziwą i pełną przepustkę do historii.

ADAM WINIARZ

ORCID: 0000-0002-2390-4956

Kielce